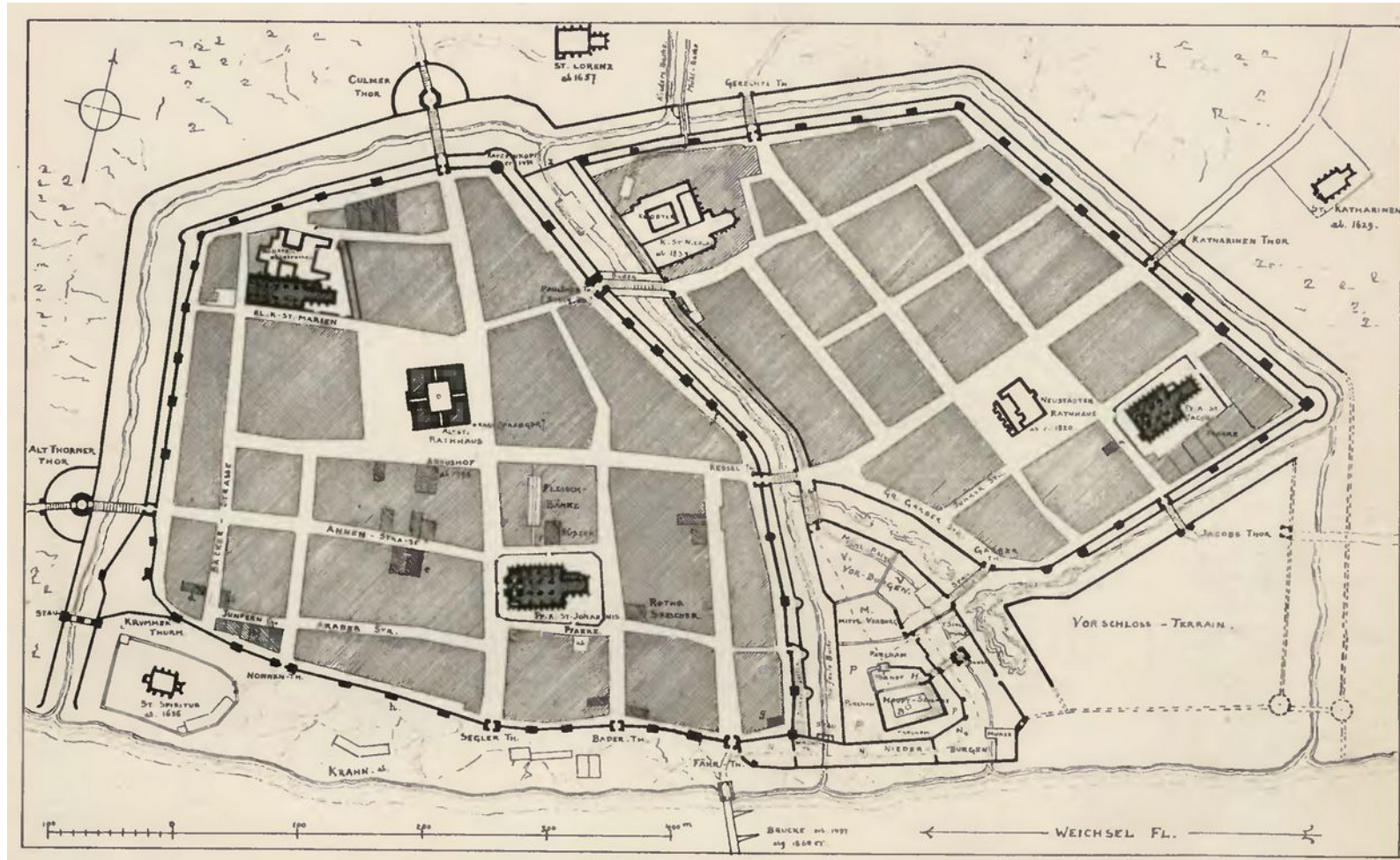

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU – FORTYFIKACJE TORUNIA

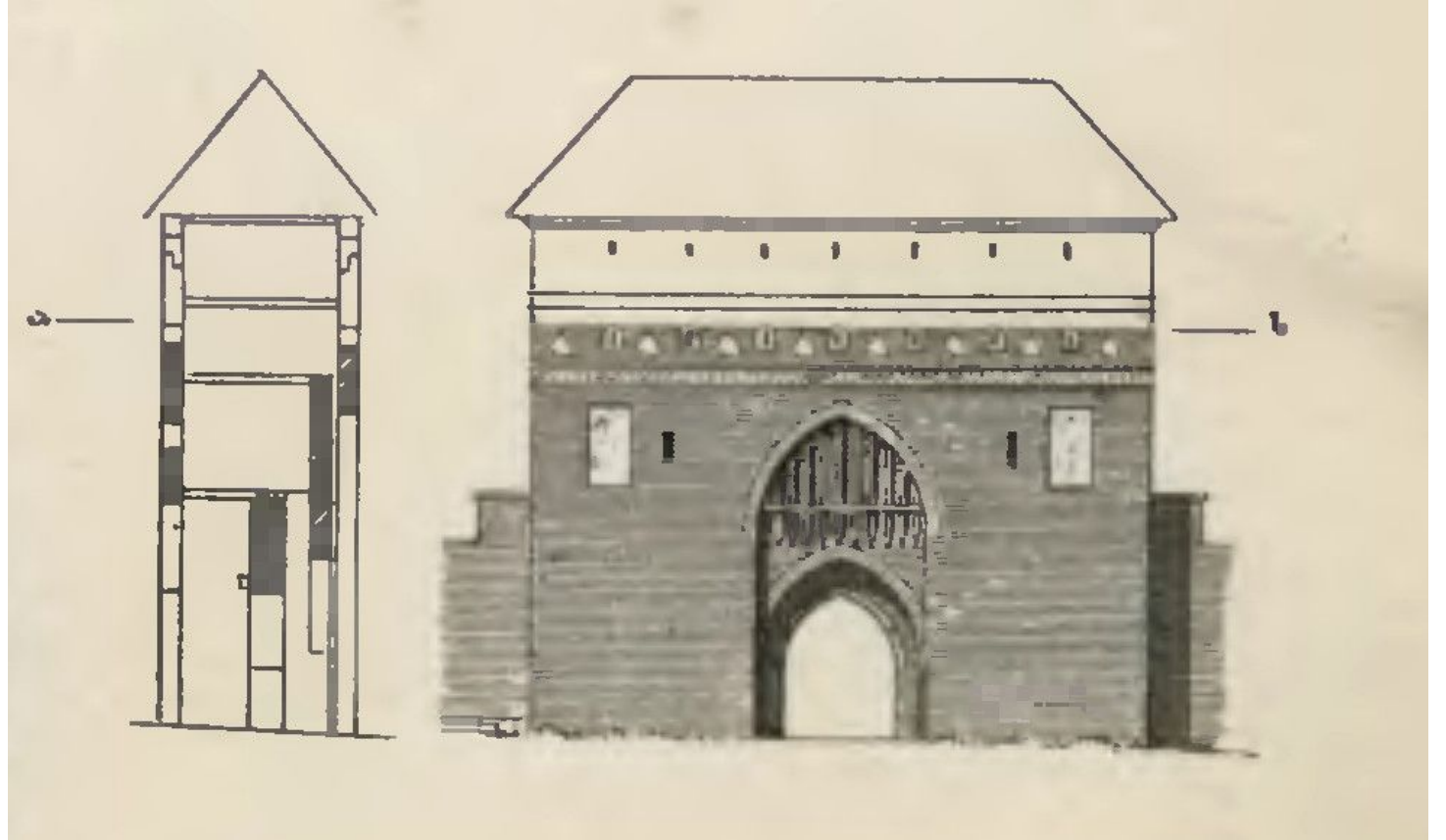
Autor: Mariusz Balcerek

Plan średniowiecznego Torunia wg C. Steinbrechta

Źródło: Steinbrecht Conrad, *Thorn im Mittelalter. Ein Beitrag zur Baukunst des Deutschen Ritterordens*, Berlin 1885, Taf. 1; domena publiczna; <https://kpbc.ukw.edu.pl/dlibra/publication/34083/edition/44236/content> (dostęp: 1.04.2020).

Średniowieczne umocnienia Torunia

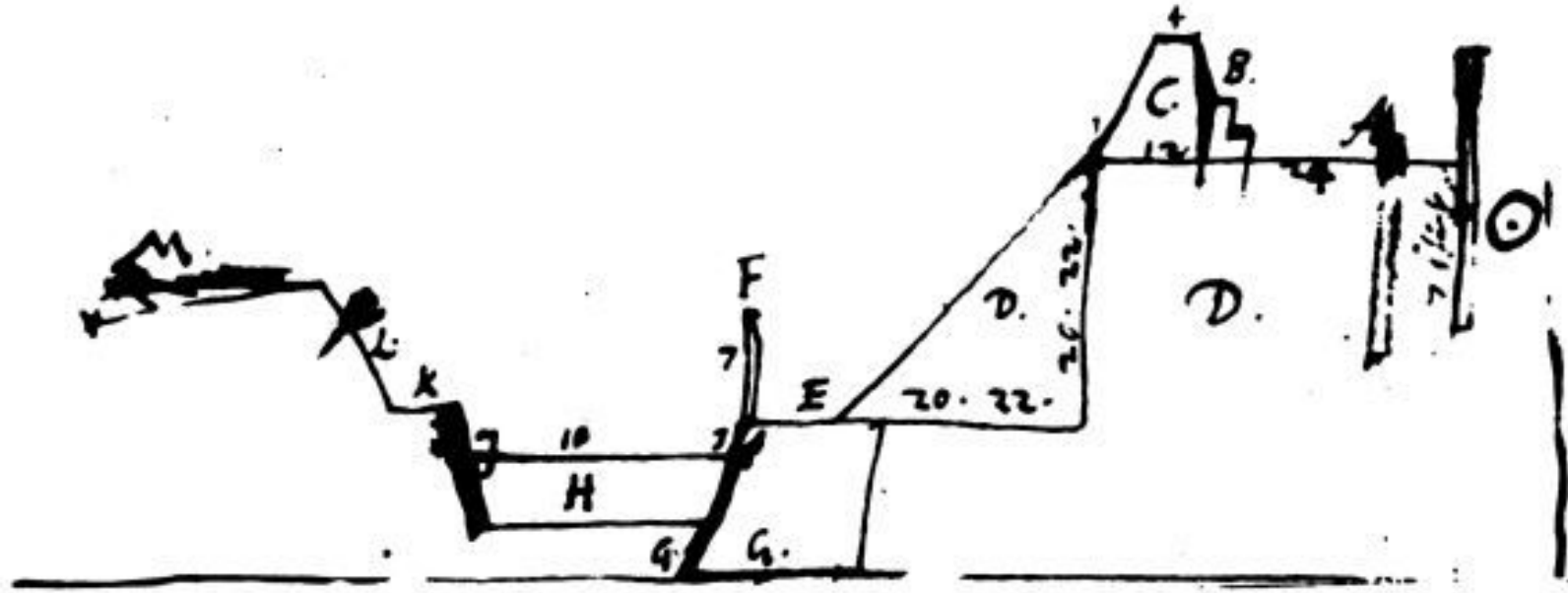

Średniowieczne umocnienia Torunia

Źródło: Steinbrecht Conrad, *Thorn im Mittelalter. Ein Beitrag zur Baukunst des Deutschen Ritterordens*, Berlin 1885, Taf. 1; domena publiczna; <https://kpbc.ukw.edu.pl/dlibra/publication/34083/edition/44236/content> (dostęp: 1.04.2020).

Profil projektowanych fortyfikacji

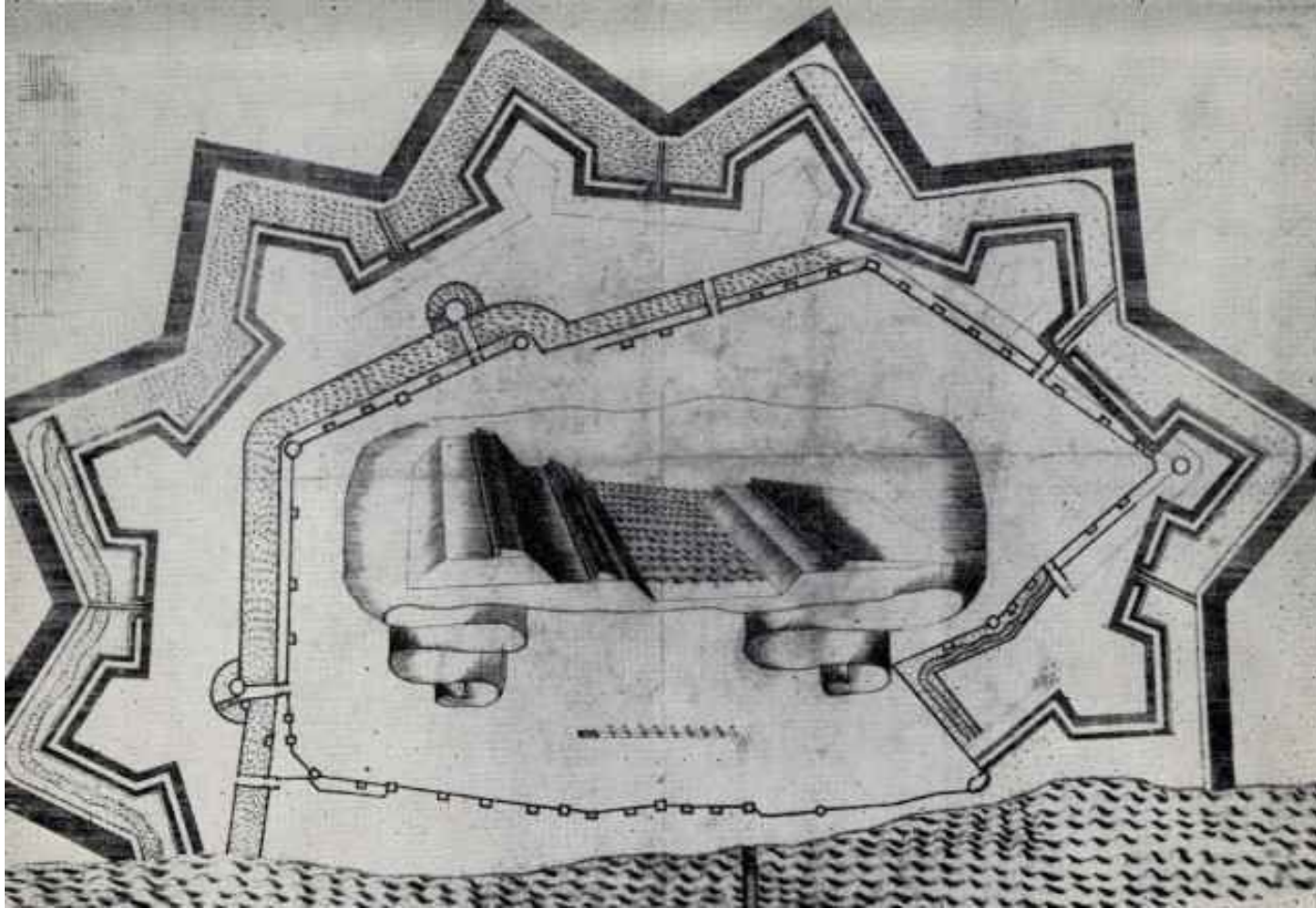
Źródło: Dybaś Bogusław, *Początki nowożytnych fortyfikacji Torunia w świetle źródeł pisanych*, Zapiski Historyczne, T. 49: 1994, z. 1, rys. 3.

3. Odręczny rysunek profilu projektowanych fortyfikacji nowożytnych w Toruniu, zapewne z ok. 1590 r. (reprodukcja ze zbiorów prof. A.Tomczaka)

Projekty umocnień Torunia

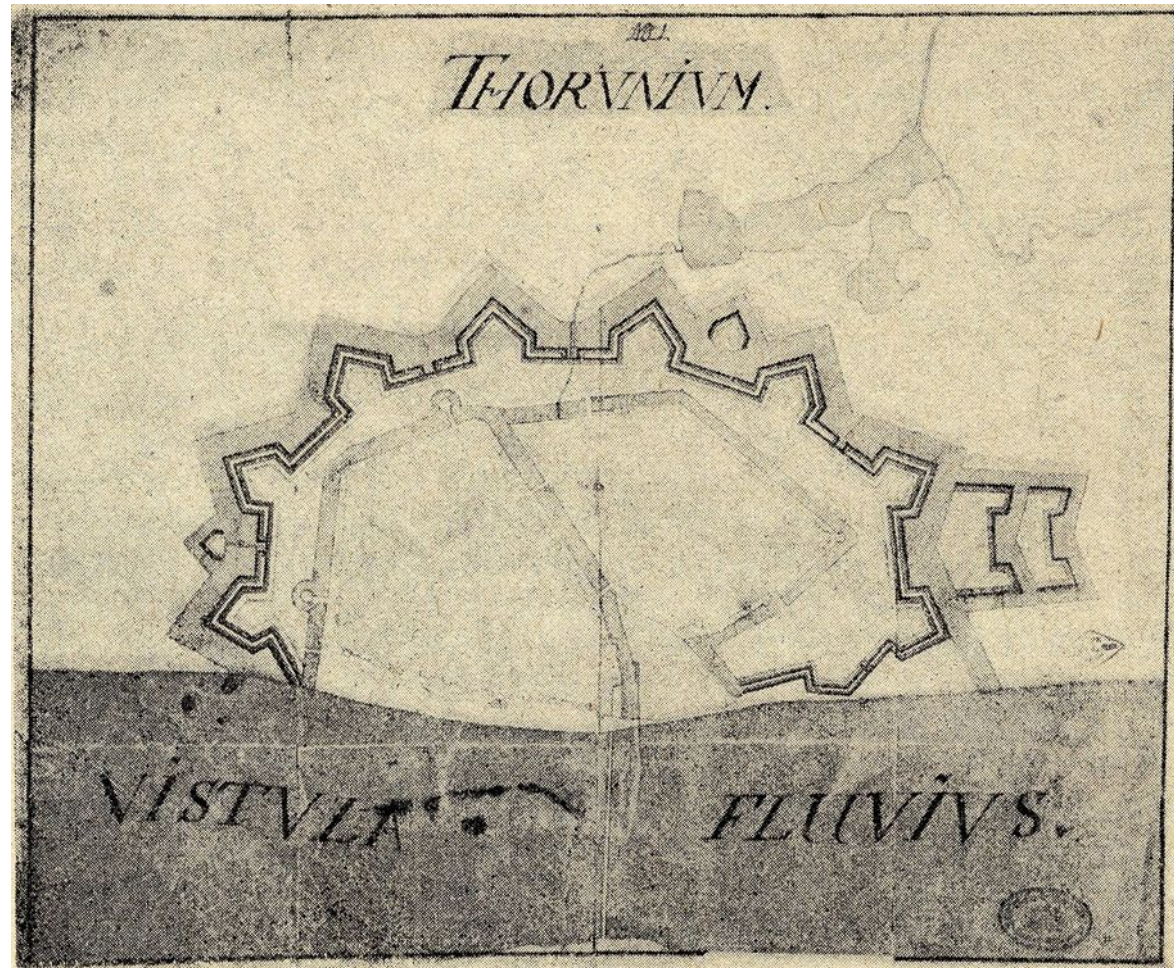

Plan i profil projektowanych fortyfikacji Torunia z około 1629 roku

Źródło: Tomczak Andrzej, *Cartographiae Torunienis exempla*, Toruń 1979, rys. 1.

Projekty umocnień Torunia

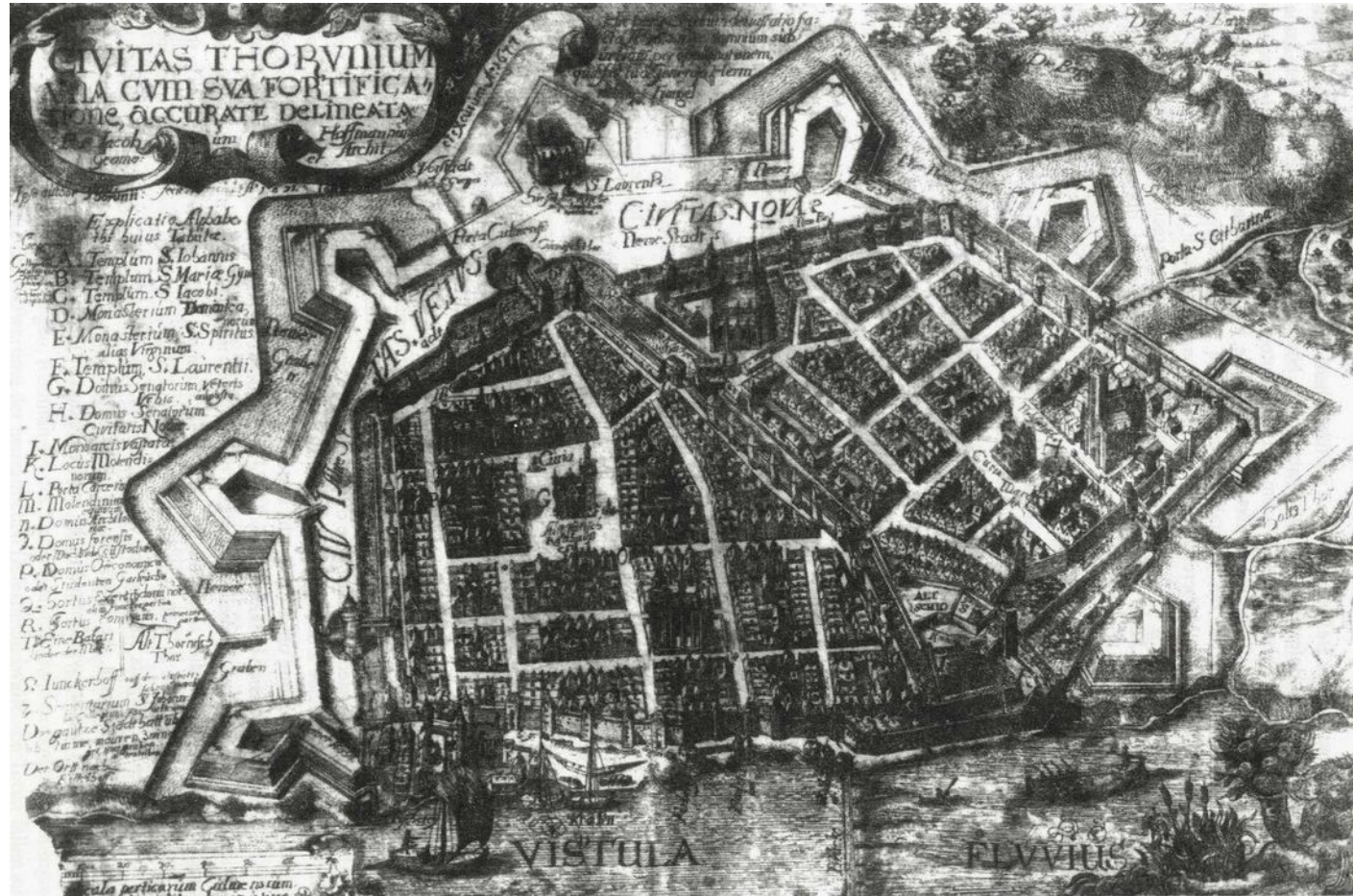

Plan rozbudowy umocnień Torunia z około 1629 roku

Źródło: Tomczak Andrzej, *O najdawniejszych planach miasta Torunia*, Zapiski Historyczne, T. 45: 1980, z. 3, rys. 1.

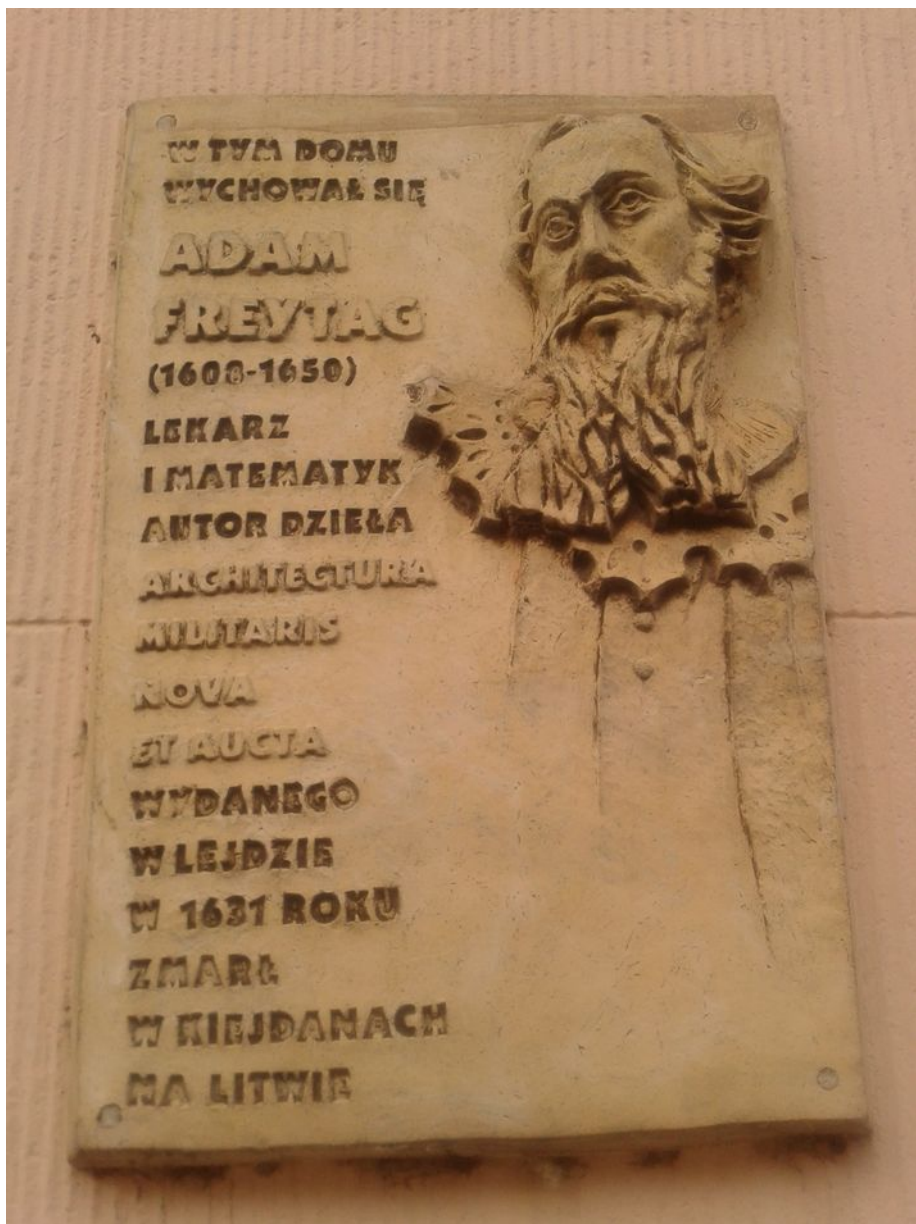

Nowożytnie umocnienia Torunia

Widok Torunia z 1631 roku

Źródło: Dybaś Bogusław, *Początki nowożytnych fortyfikacji Torunia w świetle źródeł pisanych*, Fortyfikacja, T. 1, Warszawa-Kraków 1995, rys. 1.

Nowożytnie umocnienia Torunia

Adam Freytag

Źródło: Grzegorz nadolski; domena publiczna;

https://pl.wikipedia.org/wiki/Adam_Freytag#/media/Plik:Tablica_Adama_Freytaga_w_Toruniu.jpg

(dostęp: 1.04.2020).

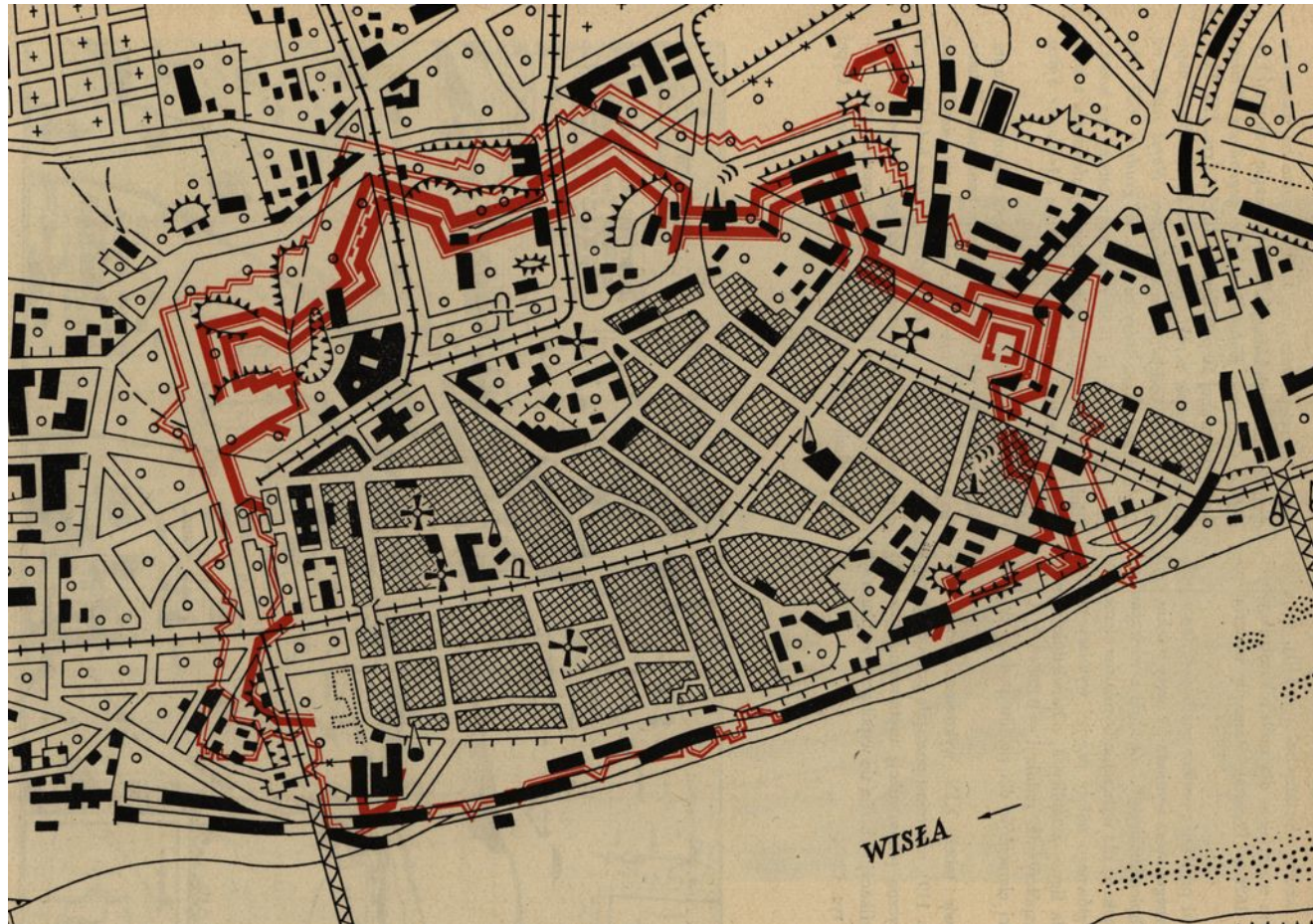
Nowożytnie umocnienia Torunia

Plan oblężenia Torunia w 1658 roku

Źródło: Tomczak, Andrzej, *Carthographiae torunensis exempla*, Toruń
1979, rys. 3.

Nowożytne umocnienia Torunia

Plan bastionowych umocnień Torunia z 1703 roku

Źródło: Woźniak Ryszard, *Fortyfikacje w dawnych Prusach Królewskich w pierwszej połowie XVII wieku*, Warszawa 1974, ryc. 120.

Nowożytne umocnienia Torunia

Oblężenia Torunia w 1703 roku

Źródło: Piotrus; domena publiczna;

https://pl.wikipedia.org/wiki/Obl%C4%99%C5%BCenie_Torunia_%281703%29#/media/File:National_Museum_in_Poznan_-_Siege_of_Torun.JPG

(dostęp: 1.04.2020).

XIX-wieczne umocnienia Torunia

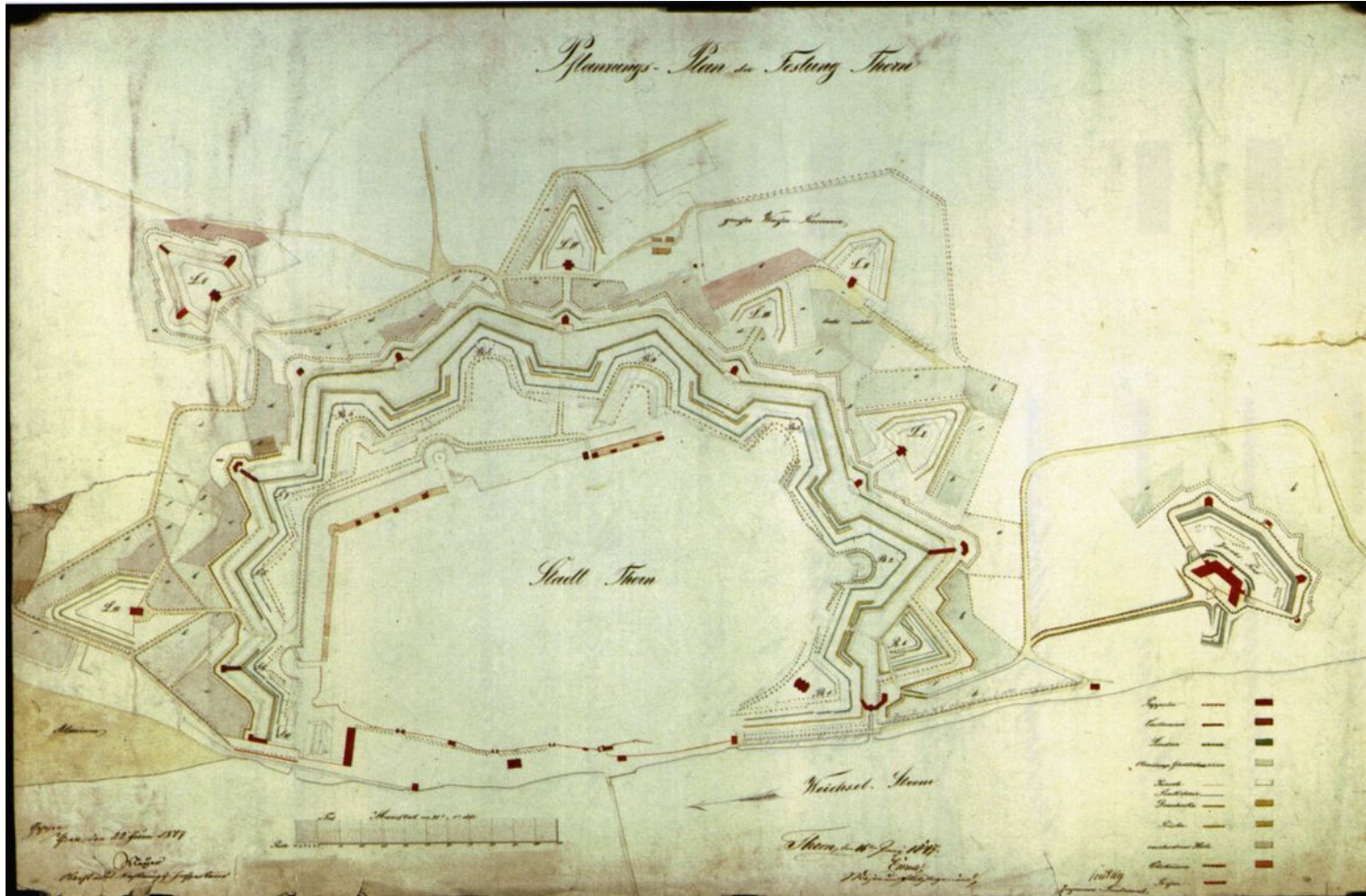

Plan rekonstrukcji Twierdzy Toruń z 1818 roku

Źródło: Atlas Twierdzy Toruń, z. 1: Historia i źródła fortyfikacji Twierdzy Toruń, red. M. Biskup i L. Narębski, Toruń 2005, rys. 1.

XIX-wieczne umocnienia Torunia

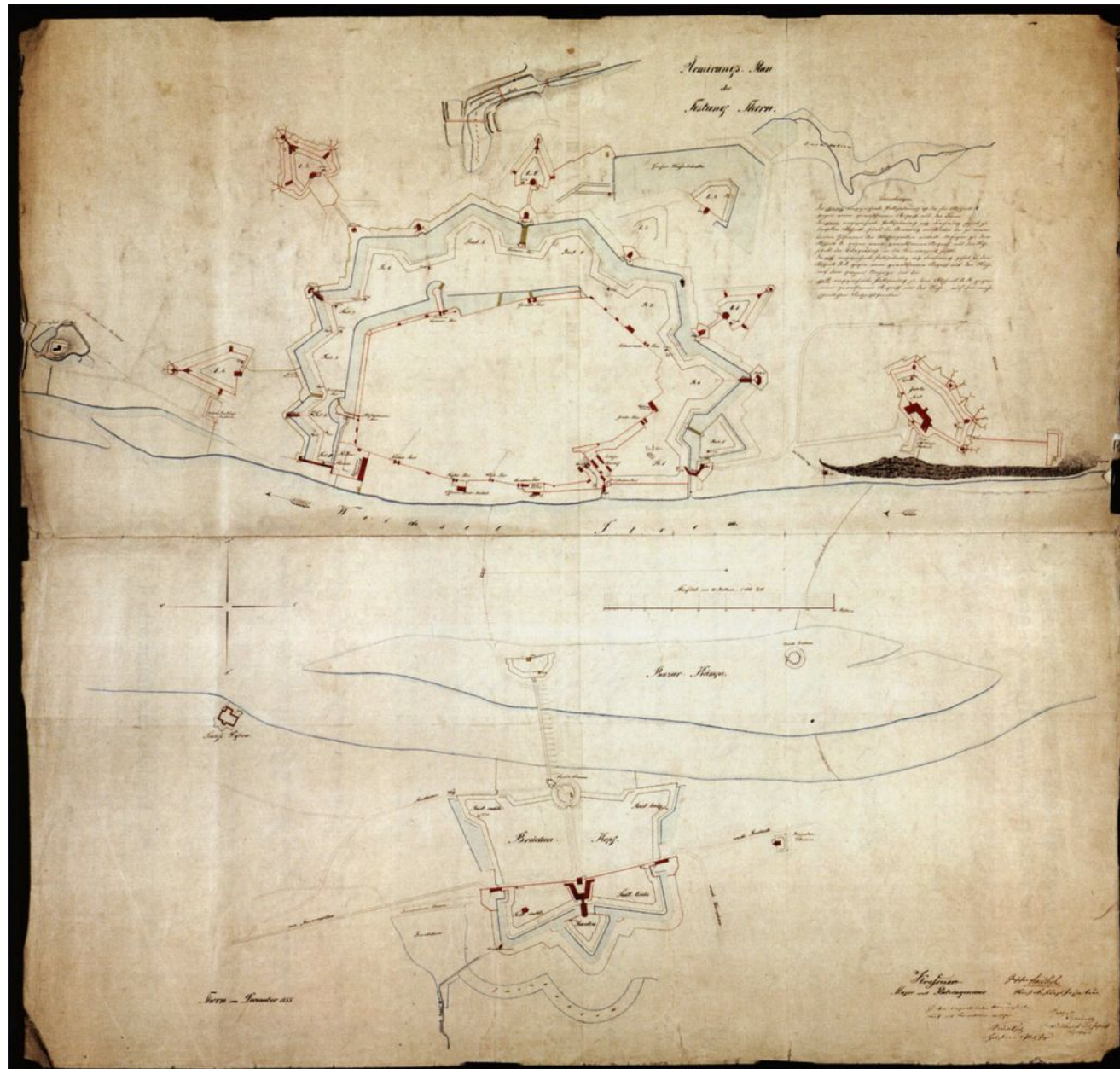
Plan nasadzeń zieleni Twierdzy Toruń z 1847 roku

Źródło: Atlas Twierdzy Toruń, z. 1: Historia i źródła fortyfikacji Twierdzy Toruń, red. M. Biskup i L. Narębski, Toruń 2005, rys. 3.

XIX-wieczne umocnienia Torunia

Plan Twierdzy Toruń z 1855 roku

Źródło: Atlas Twierdzy Toruń, z. 1: Historia i źródła
fortyfikacji Twierdzy Toruń, red. M. Biskup i L.
Narębski, Toruń 2005, rys. 4.

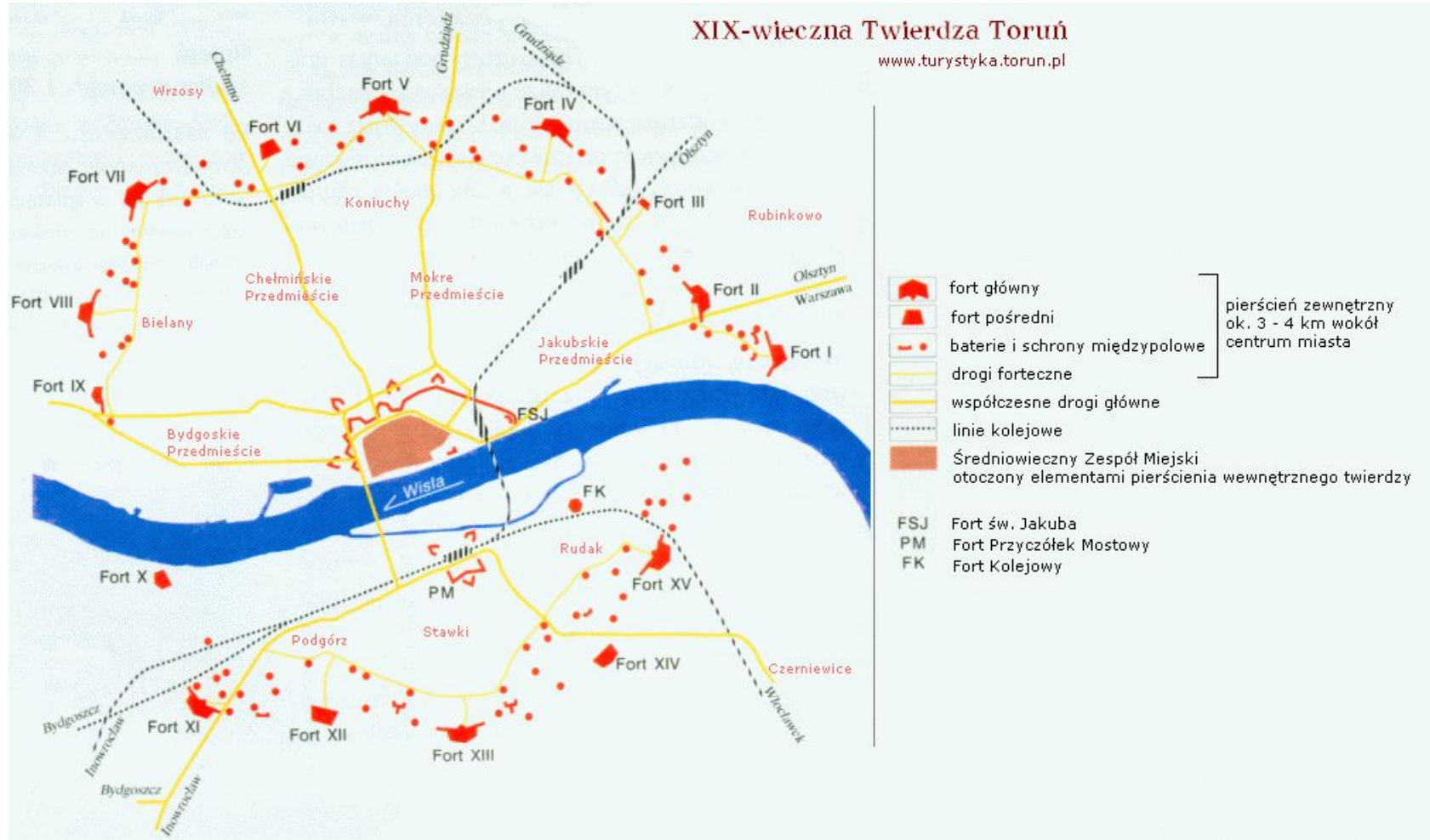
XIX-wieczne umocnienia Torunia

Plan umocnień Torunia na lewym brzegu Wisły z 1862 roku

Źródło: *Atlas Twierdzy Toruń*, z. 1: *Historia i źródła fortyfikacji Twierdzy Toruń*, red. M. Biskup i L. Narębski, Toruń 2005, rys. 5.

Twierdza Toruń

XIX-wieczna Twierdza Toruń

Źródło: Skonieczny Arkadiusz, *Twierdza Toruń i Forty (XIX w.)*; <http://www.turystyka.torun.pl/art/89/twierdza-torun-i-forty-xix-w.html> (dostęp: 6.04.2020).

Twierdza Toruń w XX wieku

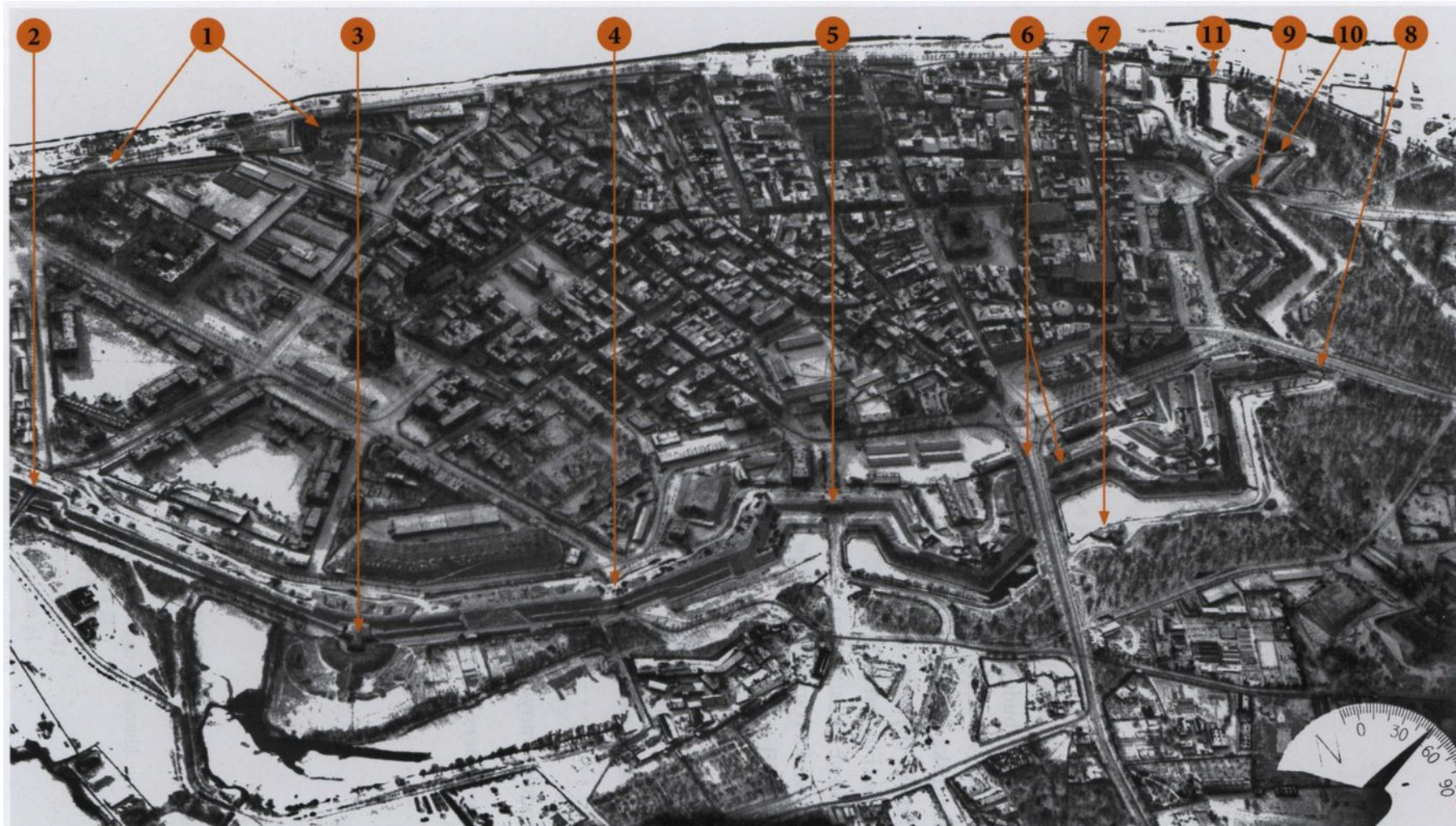

Zachodni front wewnętrznego pierścienia Twierdzy Toruń na początku lat 20. XX wieku

Źródło: *Atlas Twierdzy Toruń*, z. 6: J. Pokrzywnicki, *Bramy Twierdzy Toruń*, red. J. Tandecki i L. Narębski, Toruń 2013, rys. 26.

Twierdza Toruń w XX wieku

Wewnętrzny pierścień Twierdzy Toruń z 1920 roku

Źródło: *Atlas Twierdzy Toruń*, z. 6: J. Pokrzywnicki, *Bramy Twierdzy Toruń*, red. J. Tandecki i L. Narębski, Toruń 2013, rys. 41.

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA – KSIĄŻNICA KOPERNIKAŃSKA W TORUNIU – FORTYFIKACJE TORUNIA

Autor: Mariusz Balcerek